

Sprawozdanie z działalności Zarządu Głównego SBP w kadencji 2013-2017

1.1. Informacje organizacyjne Zarządu Głównego w kadencji 2013-2017

W dniach 7-8 czerwca 2013 r. obradował w Warszawie Krajowy Zjazd Delegatów SBP, podczas którego dokonano wyboru władz Stowarzyszenia na kadencję 2013-2017. Uczestnicy Zjazdu przyjęli 5 uchwał w następujących sprawach: Statutu SBP (uchwała Nr1/2013), nowelizacji „Strategii Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich na lata 2010-2021” (uchwała Nr 2/2013), „Programu działania SBP na lata 2013-2017” (uchwała Nr 3/2013), Regulaminów działania Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej i Głównego Sądu Koleżeńskiego (uchwała Nr 4/2013), „Apelu Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich popierającego projekt SBP ustawy o bibliotekach” oraz „Apelu Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w sprawie zwiększenia środków finansowych na zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych w 2014 roku i w następnych latach” (uchwała Nr 5/2015).

Krajowy Zjazd Delegatów sformułował 14 wniosków organizacyjnych i 20 wniosków merytorycznych, które zostały przyjęte do realizacji na pierwszym posiedzeniu nowo wybranego Zarządu Głównego (27.09.2013).

W momencie rozpoczęcia kadencji przez władze Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich na lata 2013-2017 organizacja liczyła 7321 członków zrzeszonych w 16 okręgach, 56 oddziałach i 289 kolach SBP. Najliczniejszą grupę członków spośród czynnych zawodowo stanowili pracownicy bibliotek publicznych (ponad 70%) oraz emeryci (ok. 15%). Na koniec 2016 r. SBP liczyło 6713 członków zrzeszonych w 16 okręgach, 55 oddziałach, 277 kolach. Podobnie jak na początku kadencji, ok. 70% członków rekrutowało się spośród pracowników bibliotek publicznych (obecnie pracujących i emerytowanych).

Zarząd Główny wybrany przez Krajowy Zjazd Delegatów realizował zadania w ramach kompetencji określonych w Statucie SBP, na podstawie Regulaminu działania Zarządu Głównego oraz Prezydium Zarządu Głównego (uchwała nr 2/nk/2013 z dnia 27.09.2013 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu działania Prezydium ZG SBP). W okresie sprawozdawczym odbyło się 13 posiedzeń Zarządu Głównego i 21 posiedzeń Prezydium Zarządu Głównego. Zarząd Główny i Prezydium ZG przyjęły łącznie 49 uchwał (ZG – 39; Prezydium ZG – 10), z tego w 2013 r. (od 8 czerwca) – 8; 2014 r. – 14; 2015 r. – 10; 2016 r. – 10; 2017 r. (do 25 września) – 7.

Główna Komisja Rewizyjna przeprowadziła kontrole działalności ZG SBP (25.04.2014 r., 25.04.2015 r., 23-24.04 2016 r., 11.09. 2017 r.). Na podstawie analizy dokumentacji oraz dodatkowych informacji uzyskanych od Przewodniczącej SBP, Dyrektor

Biura ZG SBP oraz Głównej Księgowej SBP Komisja pozytywnie oceniła działania ZG SBP w poszczególnych latach, w tym działania zmierzające do poprawy sytuacji finansowej SBP. W połowie kadencji (w 2015 r.) ze względów zdrowotnych zrezygnował z funkcji Przewodniczącego Głównej Komisji Rewizyjnej Janusz Ambroży, a także, ze względów osobistych, członek Komisji Halina Matras. Członkowie GKR i zastępcy członka wybrani podczas KZD w 2013 r. wyłonili nowego przewodniczącego Komisji – Elżbietę Zaborowską i uzupełnili skład Komisji.

W 2015 r. Biuro SBP przeniosło swą siedzibę do gmachu Biblioteki Narodowej.

Działalność Zarządu Głównego, ukierunkowana na realizację celów ujętych w *Programie działania SBP na lata 2013-2017*, koncentrowała się na zadaniach wynikających z zapisów znowelizowanej *Strategii Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich na lata 2013-2021*, w której przewidziano realizację projektów ujętych w 4 celach strategicznych i 15 szczegółowych.

Wśród celów strategicznych są:

- I. Zwiększenie wpływu na kształtowanie polityki i praktyki bibliotecznej w Polsce.
- II. Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich partnerem instytucji państwowych i samorządowych oraz organizacji pozarządowych w tworzeniu społeczeństwa wiedzy.
- III. Integracja środowiska i zwiększenie prestiżu zawodu bibliotekarza.
- IV. Zwiększenie dostępu bibliotekarzy do różnych form kształcenia i doskonalenia zawodowego.

Źródła finansowania wymienionych wyżej działań obejmowały głównie dochody ze sprzedaży wydawnictw (czasopism i książek), granty, środki pozyskane na dofinansowanie książek i czasopism, sponsoring, sprzedaż reklam, dochody z kampanii 1% na rzecz SBP.

Realizację poszczególnych zadań wspierały zespoły i komisje problemowe powołane w czasie kadencji przez ZG lub Prezydium ZG, w tym:

1. Komisja Nagrody Naukowej SBP im. A. Łysakowskiego (uchwała Nr 7/nk/2013),
2. Komisja Nagrody Młodych SBP im. prof. M. Dembowskiej (uchwała Nr 8/nk/2013),
3. Zespół ds. Archiwum Biura ZG SBP (uchwała Nr 4/nk/2013),
4. Zespół ds. Bazy Członków SBP (uchwała Nr 1/2014),
5. Grupa robocza ds. udziału SBP w Kongresie IFLA 2017 (uchwała Nr 1/2015),
6. Zespół ds. badań efektywności bibliotek (uchwała Nr 5/2015),
7. Komitet Programowo-Organizacyjny Jubileuszu 100-lecia SBP (uchwała Nr 8/2015),
8. Zespół ds. ulg i bonusów SBP (uchwała Nr 6/2016),

9. Komitet Organizacyjny Krajowego Zjazdu Delegatów SBP (uchwała Nr 5/2016),
10. Komitet Programowy Krajowego Zjazdu Delegatów SBP (uchwała Nr 6/2016),
11. Komisja ds. statutu (uchwała Nr 7/2016),
12. Komisja ds. gromadzenia i analizowania wniosków (uchwała Nr 8/2016),
13. Zespół ds. Archiwum ZG SBP (uchwała Nr 5/2017).

1.2.Działalność merytoryczna Zarządu Głównego w kadencji 2013-2017

Zarząd Główny koordynował realizację programów i projektów, które były zarówno ich kontynuacją z lat poprzednich (np. badanie efektywności bibliotek), jak i nowymi inicjatywami, np. *Wizyta za jeden uśmiech – przyjeźdź, zobacz, działaj, czy Bibliotekarzu zaprzyjaźnij się z osobą z autyzmem*.

W minionej kadencji, obok działalności ZG o charakterze stałym lub cyklicznym np. *Tydzień Bibliotek, Mistrz Promocji Czytelnictwa, Konkurs na Bibliotekarza Roku* wiele uwagi poświęcono przygotowaniu organizacyjnym i merytorycznym jubileuszy i okolicznościowych spotkań, w które obfitował okres od 2013 do 2017 roku. Wśród nich wymienić należy prace związane z przygotowaniem m.in.:

- programu i obchodów jubileuszu „650 lat w służbie książki”,
- Jubileuszu 100. SBP (przygotowano *Kronikę SBP 2013-2016*, publikację monograficzną *Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich. Przeszłość i teraźniejszość 1917-2017* - pracę zbiorową pod red. dr. hab. Jadwigi Koniecznej, film w reżyserii Andrzeja Sapiji *Bibliotekarze. Sto lat SBP*, zakładkę na portalu www.sbp.pl poświęconą Jubileuszowi),
- obchodów 90. *Przeglądu Bibliotecznego*,
- obchodów 55. *Zagadnień Informacji Naukowej*,
- Kongresu IFLA 2017 we Wrocławiu (współpraca z Biblioteką Narodową i Miastem Wrocław), podczas którego SBP zorganizowało nabór i pracę wolontariuszy (Joanna Golczyk koordynatorem prac ok. 260 wolontariuszy z 40 krajów); zainicjowało projekt stypendiów MKiDN dla bibliotekarzy na uczestnictwo w IFLA; przygotowało publikacje: „Polish Librarians’ Association” (redakcja Anna Grzecznowska, Joanna Pasztaleniec-Jarzyńska) oraz „Libraries in Poland” (pod redakcją Barbary Budyńskiej), a także specjalny numer „Przeglądu Bibliotecznego” pod redakcją prof. Barbary Elżbiety Zybert; zorganizowało wycieczki dla uczestników IFLA do 17 bibliotek województwa dolnośląskiego, opolskiego, małopolskiego (nadzór E. Stefańczyk); zorganizowało *Bulwar Bibliotek* (nadzór J. Pasztaleniec-Jarzyńska); przygotowało materiały reklamowe, informacyjne prezentowane na stoisku SBP, na terenie Hali Stulecia. Joanna Pasztaleniec-Jarzyńska przygotowała referat *Polish Librarians’*

Association Supporting Libraries in Changing Societal Environment, zaś Aleksandra Sztajerwald prezentację *Librarian Makes Friendship with People with Autism*

- uczestniczono w uroczystościach jubileuszowych bibliotek.

Bogata i różnorodna działalność ZG SBP możliwa była dzięki pozyskiwaniu grantów, dotacji i środków finansowych przekazywanych SBP w różnej postaci, np. darowizn, odpisu 1%. Kolejne lata kadencji to coraz większe zaangażowanie ZG SBP oraz Biura SBP w ten rodzaj działalności, bowiem coraz większe znaczenie w finansowaniu wszelkich prac Stowarzyszenia ma dotowanie ze środków zewnętrznych. W 2013 r. SBP pozyskało środki na realizację 8 zadań (np. digitalizację publikacji SBP, wydanie książki *Kustosze księgozbiorów polskich za granicą*, realizację konkursu *Tydzień Bibliotek*, wydawanie czasopism: *ZIN* i *Przegląd Biblioteczny*); w 2014 r. – 11 (m.in. na rozbudowę bazy członków SBP i portalu sbp.pl; archiwizację dokumentów SBP); w 2015 r. – 8 (m.in. projekt *ICT w upowszechnianiu dóbr kultury w bibliotekach*, wydawanie dodatku *Świat Książki Dziecięcej* oraz wkładki *Bajkoterapia w bibliotece*, nagrody dla laureatów konkursu *Bibliotekarz Roku*, projekt *Bibliotekarzu zaprzyjaźnij się z osobą z autyzmem*, organizacja Salonu Bibliotek); w 2016 r. – 11 (m.in. opracowywanie cyfrowe artykułów z czasopism naukowych wydawanych przez SBP wraz z ich upowszechnieniem i konserwacją, badania fonografii polskiej od 1878 r. do czasów współczesnych, archiwizacja dokumentów SBP, nagrody dla laureatów i finalistów konkursu „Bibliotekarz Roku”, organizacja Jubileuszu 100-lecia SBP, wydanie książki „Nauka o Informacji” pod red. prof. Wiesława Babika, dofinansowanie udziału w Kongresie IFLA) ; w 2017 r. – 9 (kontynuacja prac związanych z AFB, a także projekty dot.: fonografii polskiej, digitalizacji wydawnictw SBP, wydawanie czasopisma „Poradnik Bibliotekarza”, najciekawszej akcji czytelniczej w ramach Tygodnia Bibliotek, wydania wersji elektronicznej numeru specjalnego czasopisma „Przegląd Biblioteczny”).

Zarząd Główny podejmował z sukcesem starania, by zwiększyć grono instytucji współpracujących, a także sponsorujących działalność SBP. Wśród partnerów SBP wymienić należy FRSI, MKiDN, NCK, IK, MNiSW, MAiC, instytuty uniwersyteckie kształcące bibliotekarzy w Polsce, Fundację Batorego, IBUK Libra, MPLC, Naczelną Dyрекcję Archiwów Państwowych i liczne biblioteki, które wspierały działalność poprzez bezpłatne oferowanie usług, użyczanie lokali (np. Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. KEN w Warszawie, Biblioteka Publiczna Dzielnicy Praga Południe m.st Warszawy) oraz współdziałał w organizowaniu konferencji i warsztatów (m.in. Dolnośląska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu, Biblioteka Raczyńskich w Poznaniu, WiMBP w Bydgoszczy, Biblioteka Główna Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy).

Oprócz wymienionych działań ZG SBP koordynował prace związane z integracją środowiska bibliotekarskiego, wokół spraw związanych z zawodem bibliotekarza i rozwojem bibliotek, doskonaleniem zawodowym bibliotekarzy, działalnością wydawniczą i edukacyjną.

Działalność merytoryczna Zarządu Głównego wg czterech celów strategicznych zawartych w znowelizowanej „Strategii SBP na lata 2013-2021”.

Cel strategiczny I: Zwiększenie wpływu na kształtowanie polityki i praktyki bibliotecznej w Polsce

SBP lobbowało na rzecz projektu ustawy o bibliotekach przygotowanego przez zespół powołany przez ZG SBP. Wobec negatywnego stanowiska MKiDN w zakresie dalszej ścieżki legislacyjnej projektu zaproponowano jego procedowanie, jako projektu społecznego. Projekt ustawy przekazano Krajowej Radzie Bibliotecznej. Wobec nie uzyskania stanowiska KRB w tej sprawie prace nad projektem ustawy wstrzymano.

W zakresie monitorowania zmian legislacyjnych i ich wpływu na działalność bibliotek oraz zawód bibliotekarza wymienić należy przygotowanie m.in. następujących opinii i ekspertyz:

- opinia dot. ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów (2013),
- pismo do MEN nt. projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty (2013),
- uwagi do założeń projektu ustawy o ponownym wykorzystaniu informacji sektora publicznego (2014),
- uwagi do projektu ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (2014), wspieranie postulatów środowiska bibliotekarskiego (SBP, KDBASP, EBIB, Poznańska Fundacja Bibliotek Naukowych) związanych z projektem nowelizacji ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych dla Komisji Kultury (2015),
- uwagi do projektu ustawy o ponownym wykorzystaniu informacji sektora publicznego (re-use) skierowane do Ministra Administracji i Cyfryzacji (2014),
- opinia dla Sejmowej Komisji Kultury w sprawie ustawy o książce (2016),
- opinia dla IBE w sprawie założeń projektu ustawy o zintegrowanym systemie kwalifikacji (2016),
- opinia w sprawie projektu modernizacji prawa autorskiego KE (2016),
- opinia w sprawie ustawy o jednolitej cenie książki (2015, 2017),
- opinia do rozporządzenia w sprawie sposobu i trybu zaliczania bibliotek do niektórych bibliotek naukowych oraz ustalania ich wykazu (2014, 2016),

- uwagi do projektu rozporządzenia o Systemie Informacji o Nauce (2015),
- opinia dla MNiSW dotycząca projektu rozporządzenia o Systemie Informacji o Nauce (2016),
- stanowisko SBP dotyczące projektu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych bibliotek pedagogicznych (2015),
- stanowisko SBP skierowane do MEN dotyczące projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków, form i trybu realizacji Priorytetu 3 „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa” dotyczące wspierania w latach 2016-2020 organów prowadzących szkoły oraz biblioteki pedagogiczne w zakresie rozwijania zainteresowań uczniów przez promocje wspierania czytelnictwa dzieci i młodzieży, w tym zakup nowości wydawniczych (2015),
- opinia projektu rozporządzenia MKiDN w sprawie dodatkowego wynagradzania pracowników instytucji kultury (2016),
- opinia SBP dot. projektu rozporządzenia MNiSW w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej (2016),
- opinia projektu rozporządzenia MEN w sprawie udzielania dotacji celowej na wyposażenie szkół oraz do projektu rozporządzenie w sprawie Systemu Informacji o Nauce (2016),
- opinia projektu rozporządzenia MKiDN zmieniającego rozporządzenie w sprawie Narodowego Zasobu Bibliotecznego (2016).

Wśród pozostałych opinii, stanowisk i propozycji ZG SBP należy wymienić te, które dotyczą standardów pracy bibliotek w Polsce:

- apel do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego dotyczący uruchomienia dla bibliotek publicznych programu dofinansowania zakupu czasopism (2013, 2014),
- stanowisko SBP w sprawie rekomendacji organizacji IFLA w 2017 r. we Wrocławiu skierowane do Sekretarza Generalnego Polskiego Komitetu ds. UNESCO (2013),
- stanowisko dla MKiDN w sprawie prac Światowej Organizacji Własności Intelektualnej (WIPO) w zakresie dozwolonego użytku bibliotek i archiwów (2014),
- poparcie stanowiska EBLIDA w sprawie udostępniania e-booków przez biblioteki w postępowaniu przed Trybunałem Sprawiedliwości – pismo skierowane do Departamentu Własności Intelektualnej Mediów MKiDN (2015),
- wsparcie postulatów środowiska bibliotekarskiego i uwzględnienie przesłanych uwag podczas głosowania w Parlamencie Europejskim dot. prawa europejskiego (2015),

- petycję do Sejmowej Komisji Kultury w sprawie dozwolonego użytku edukacyjnego (2015),
- opinie i rekomendacje SBP w sprawie projektów, grantów, programów: projektu MEN „Książki naszych marzeń” (2015), projektu MKiDN ustanowienia Programu Wieloletniego „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa” (2015, 2016); współpraca z NCK w ramach promocji Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa (2014),
- propozycję zmian w formularzu GUS K-03 zgłoszona do MKiDN i GUS (2014),
- pisma w sprawie wstrzymania likwidacji, łączenia bibliotek/filii pedagogicznych,
- pismo do MEN w sprawie świadczeń kompensacyjnych dla nauczycieli bibliotekarzy z bibliotek pedagogicznych (2015),
- opinie w sprawie kandydatów na stanowiska dyrektorów bibliotek publicznych, uczestnictwo w komisjach konkursowych.

Cel szczegółowy 1.3. Upowszechnianie standardów w dziedzinie bibliotekarstwa oraz inicjowanie opracowania nowych norm i standardów

Badanie efektywności bibliotek

Prowadzone przez Zespół ds. badania efektywności bibliotek od 2010 roku prace nad opracowaniem metod i narzędzi do systematycznej oceny działania bibliotek, od 2013 roku są kontynuowane jako projekt Analiza Funkcjonowania Bibliotek (AFB).

Ramy formalno-prawne projektu:

W l. 2013-2014 ZG SBP zawarł Porozumienia z Konferencjami dyrektorów: bibliotek akademickich szkół polskich, bibliotek pedagogicznych, wojewódzkich bibliotek publicznych o podjęciu współpracy w zakresie opracowania i wdrożenia projektu Analiza Funkcjonowania Bibliotek. Opracowano i przyjęto dokumenty regulujące *Zasady funkcjonowania projektu AFB* wraz z załącznikami zawierającymi regulamin Rady Projektu oraz procedury i harmonogram realizacji projektu, odpowiednio dla bibliotek akademickich, pedagogicznych, publicznych.

W 2013 r. podpisano pierwsze, a w 2016 r. kolejne porozumienie o współpracy z Biblioteką Uniwersytecką w Poznaniu, na podstawie którego baza danych statystycznych i wskaźników funkcjonalności jest posadowiona i utrzymywana na serwerach UAM.

Finansowanie projektu:

W l. 2013 – marzec 2015 dotacja Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego wspierała rozwój oprogramowania do gromadzenia i analizy danych statystycznych i wskaźników oraz szkolenia administratorów bazy. Głównym źródłem finansowania projektu AFB były granty

Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Obserwatorium Kultury kolejno na lata 2013-2014 i 2015-2017.

Wykonane prace:

Jednym z zadań realizowanych w ramach projektu AFB było zapewnienie dostępu do norm międzynarodowych, ważnych dla prowadzonych prac. Zakupiono i przetłumaczono normę ISO 2789:2013 Informacja i dokumentacja - Międzynarodowa statystyka biblioteczna; zakupiono i koordynowano prace nad tłumaczeniem normy ISO 11620:2014 Informacja i dokumentacja – Wskaźniki funkcjonalności bibliotek; zakupiono i koordynowano prace nad tłumaczeniem normy ISO 16439:2014 Informacja i dokumentacja- Badanie wpływu bibliotek. Dokonano przeglądu wybranych metod i praktyk stosowanych w świecie, w zakresie badania społecznego i ekonomicznego wpływu bibliotek publicznych, po zakończeniu prac redakcyjnych materiał będzie dostępny w serwisie AFB.

Prowadzone są prace nad opracowaniem poradnika dla dyrektorów bibliotek publicznych nt. analizy i interpretacji danych statystycznych i wskaźników funkcjonalności.

W l. 2013-2017 uczestnikom projektu udostępniono: materiały metodyczne, które opisują narzędzia badawcze, ułatwiają analizę i interpretację wyników; zestaw materiałów i narzędzi do prowadzenia badań satysfakcji użytkowników; aplikację sieciową, która umożliwia w sposób zautomatyzowany gromadzenie, przetwarzanie danych statystycznych, obliczanie wskaźników oraz prowadzenie analiz i badań porównawczych; stronę internetową projektu AFB – źródło informacji o projekcie, zasadach uczestnictwa i miejsce publikacji wyników prowadzonych badań.

Prowadzono szkolenia dla koordynatorów badań w poszczególnych województwach – tradycyjne i online dla bibliotek publicznych, dla dyrektorów bibliotek pedagogicznych głównie online.

Uczestnicy badań:

Wg danych na dzień 31 maja 2017 roku w bazie danych zarejestrowano: bibliotek akademickich -71; pedagogicznych – 35; publicznych – 2108.

Systematycznie rośnie liczba bibliotek publicznych aktywnie uczestniczących w badaniach. W roku 2015 (dane za rok 2014) było to 980 placówek; w roku 2016 (dane za rok 2015) – 1588 placówek; w roku 2017 (dane za rok 2016) – 2030 placówek.

Cel strategiczny II: Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich partnerem instytucji państwowych i samorządowych oraz organizacji pozarządowych w tworzeniu społeczeństwa wiedzy

Cel szczegółowy II.1. Współpraca SBP z bibliotekami i innymi instytucjami w tworzeniu społeczeństwa wiedzy

W kadencji 2013-2017 obszary współpracy z bibliotekami ukierunkowane były przede wszystkim na promocję czytelnictwa, doskonalenie form obsługi czytelników, podnoszenie kompetencji zawodowych bibliotekarzy, stosowanie standardów bibliotecznych, wymianę doświadczeń w zakresie digitalizacji i dostępu do zbiorów cyfrowych. Do najważniejszych należy zaliczyć:

1. spotkania z przedstawicielami Konferencji Dyrektorów Wojewódzkich Bibliotek Publicznych, Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich, Konferencji Dyrektorów Bibliotek Pedagogicznych; konsultacje dotyczyły m.in. prezentowanie wspólnych stanowisk wobec władz, nowelizacji ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, stosowania w bibliotekach wskaźników efektywności działalności bibliotek publicznych i pedagogicznych,
2. współpraca z przedstawicielami bibliotek w ramach Komitetu Narodowego nadzorującego przygotowania do Kongresu IFLA 2017, w tym zwrócenie się do okręgów z propozycją zgłaszania tematów konferencji satelickich i imprez towarzyszących Kongresowi, pozyskiwanie wolontariuszy i innych osób do obsługi Kongresu oraz wizyt w bibliotekach,
3. współpraca z bibliotekami publicznymi, naukowymi i pedagogicznymi w ramach projektu AFB,
4. współpracę przy konferencjach i warsztatach, m.in. z: Biblioteką Narodową, Centralną Biblioteką Wojskową, BUW, WBP w Olsztynie, WiMBP w Gorzowie Wlkp., WBP w Opolu, MBP w Opolu, Dolnośląską Biblioteką Publiczną we Wrocławiu, Pedagogiczną Biblioteką Wojewódzką im. KEN w Warszawie, Towarzystwem Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich, Akademią im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wlkp., Zarządem Głównym Związku Nauczycielstwa Polskiego, Polska Sekcja IBBY, Biblioteką Główną Politechniki Warszawskiej,
5. udział w posiedzeniach Krajowej Rady Bibliotecznej,
6. wspieranie inicjatyw lokalnych: akcje medialne na portalu sbp.pl; patronaty SBP w konkursach (np. „Mądra Książka Roku 2015”, konkurs im. K. Makuszyńskiego, „Malowane Poezją”, „Przegląd pasji twórczych bibliotekarzy”, „Międzyplanetarny wyścig”, „Z książką na start”), wystawach, konferencjach (np. „Bezpieczeństwo w bibliotece”, „Granty i projekty naukowe – od aplikacji do finansowania”), targach

(Warszawskie Targi Książki, Targi Dziedzictwo, Targi Wydawców Katolickich), masowych akcjach czytelniczych (Nadmorski Plener Czytelniczy), spotkaniach środowiskowych (Małopolskie Forum Bibliotek),

7. opiniowanie i rekomendowanie kandydatów na stanowiska dyrektorów bibliotek publicznych,
8. działalność okazjonalną SBP: Jubileusz 50-lecia Sekcji Bibliotek Muzycznych ZG SBP, obchody 50-lecia Zespołu Historyczno-Pamiętnikarskiego Oddziału Warszawskiego SBP.

Istotnym elementem współpracy środowiskowej, zwłaszcza z bibliotekami, na rzecz promocji i rozwoju czytelnictwa, są konkursy. W minionej kadencji zrealizowano:

- X – XIV edycję Tygodnia Bibliotek, która odbywała się pod hasłami: „Biblioteka przestrzenią dla kreatywnych” w 2013 r. „Czytanie łączy pokolenia” w 2014 r., „Wybieram Bibliotekę” w 2015 r., „Biblioteka inspiruje” w 2016 r., „ Biblioteka. Oczywiście!” w 2017 r.,
- V- IX edycja konkursu „Mistrz Promocji Czytelnictwa, laureatami zostali: w 2013 r. MBP im. Jana Pawła II w Opolu, w 2014 r. MBP w Olsztynie, w 2015 r. Książnica Beskidzka w Bielsku Białej, w 2016 r. Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna „Pod Atlantami” w Wałbrzychu, w 2017 r. Miejska Biblioteka Publiczna w Morągu im. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego,
- konkurs Bibliotekarz Roku –2013, 2014, 2015, 2016,
- konkurs „Historyczne wędrówki z biblioteką” - 2013, 2016.

Cel szczegółowy II.2. Współpraca z organizacjami krajowymi związanymi z sektorem książki, informacji i bibliotek.

ZG SBP doceniając wagę współpracy z organizacjami i instytucjami z obszaru książki i czytelnictwa podtrzymywał wszystkie wcześniej wypracowane formy współpracy oraz włączył się w nowe formy działania. Spośród prowadzonych działań wymienić należy:

1. udział w pracach Komitetu Porozumiewawczego Bibliotekarzy, Księgarzy i Wydawców (obchody Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich), Krajowej Rady Bibliotecznej, Rady Pozarządowych Organizacji Kulturalnych,
2. współpracę z Fundacją Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego w ramach: Programu Rozwoju Bibliotek, Krajowego Partnerstwa na Rzecz Rozwoju Bibliotek, realizacji grantu dot. wzmocnienia potencjału SBP, organizacji warsztatów poświęconych

- rzecznictwu w bibliotece (Kongresu Bibliotek, październik 2015); realizację grantu „Wizyta za jeden uśmiech – przyjeźdź, zobacz, działaj” (2015),
3. współpracę z Goethe Institut (współorganizacja warsztatów), Uniwersytetem Łódzkim (przygotowanie monografii SBP), Instytutem Książki,
  4. współpracę z organizatorami targów: Muratorem EXPO (Warszawskie Targi Książki, targi ACADEMIA), Stowarzyszeniem Wydawców Szkół Wyższych (targi ACADEMIA), Porozumieniem Wydawców Książki Historycznej (organizacja Salonu Bibliotek podczas Targów Książki Historycznej) oraz Fundacją Historia i Wydawnictwem Bellona (organizacja seminarium podczas Festiwalu Książki dla Dzieci i Młodzieży „Czytajmy”, wrzesień), MT Targi Polska (Targi Dziedzictwo),
  5. współpracę z jednostkami administracji centralnej i samorządami realizującymi zadania w zakresie działania instytucji kultury, w tym bibliotek i ich wpływu na funkcjonowanie środowisk lokalnych, upowszechnianie wiedzy, kształtowanie postaw obywatelskich, np. z MEN (sprawy dotyczące bibliotek szkolnych, świadczenia kompensacyjne dla nauczycieli bibliotekarzy), MAiC (prace dotyczące modelu bibliotek szkolnych, zapisów ustawy o poprawie warunków świadczenia usług przez jednostki samorządu terytorialnego), Ministerstwem Rozwoju Regionalnego (udział bibliotek publicznych w programach podnoszących umiejętności cyfrowe obywateli, np. Wiedza - edukacja-rozwoj”, „Polska Cyfrowa”, MNiSW (System Informacji o Nauce), MKiDN (prawo autorskie), Sejmową Komisją Kultury (prawo autorskie, dozwolony użytek edukacyjny), a także interwencje i opinie w sprawach istotnych dla środowiska bibliotekarskiego, np. funkcjonowania bibliotek pedagogicznych (listy do MEN), deregulacji zawodu bibliotekarza, wymagań kwalifikacyjnych dla bibliotekarzy, działania rzecznicze w MKiDN w sprawie projektu ustawy o bibliotekach,
  6. udział w posiedzeniach Rady Pozarządowych Organizacji Kulturalnych, Sejmowych i Senackich Komisjach (Kultury i Środków Przekazu),
  7. opiniowanie projektów rozporządzeń dot. obsługi bibliotecznej w placówkach podległych Ministerstwu Sprawiedliwości, MON, MSW, MPiPS, MEN, rozporządzeń MKiDN nt. ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych dot. wyświetlania filmów w bibliotekach; w posiedzeniu Komitetu Społecznego ds. Paktu dla Kultury, Forum Prawa Autorskiego MKiDN,
  8. współpraca z uczelniami kształcącymi bibliotekarzy, przede wszystkim z Wydziałem Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii UW (dawnym Instytutem Informacji

Naukowej i Studiów Bibliologicznych) w zakresie publikacji prac naukowo-badawczych, wydawania naukowych czasopism z zakresu bibliotekarstwa i informacji naukowej („Przegląd Biblioteczny”, „Zagadnienia Informacji Naukowej”), opracowania kolekcji cyfrowej wydawnictw SBP; Wydziałem Polonistyki UW (wydawanie serii „Literatura dla dzieci i młodzieży. Studia”); Politechniką Wrocławską (2015 r. - konferencja *Biblioteki nowej generacji – nowoczesne narzędzia, usługi, obszary współpracy*), Uniwersytetem Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (2017 r. - konferencja *Działalność instrukcyjno-metodyczna w bibliotekach publicznych – nowe wyzwania*).

Cel szczegółowy II.3. Udział przedstawicieli SBP we współpracy zagranicznej.

Okres sprawozdawczy charakteryzował się znacznym zwiększeniem aktywności międzynarodowej Stowarzyszenia, co wynikało przede wszystkim z pozyskania różnorodnych dotacji umożliwiających członkom SBP wyjazdy na kongresy zagraniczne oraz zapraszanie specjalistów zagranicznych do Polski, a także powierzenia Polsce organizacji Kongresu IFLA. ZG przyjął „Deklarację o dostępie do informacji i rozwoju” ogłoszoną podczas kongresu IFLA 2014 r. w Lyonie (uchwała Nr 7/2014).

Do najważniejszych przedsięwzięć w obszarze współpracy międzynarodowej realizowanej w kadencji należy zaliczyć:

1. współpracę z IFLA – przygotowanie do organizacji Kongresu IFLA w Polsce w 2017 r.; udział w spotkaniach z przedstawicielami IFLA, powołanie zespołu SBP koordynującego prace związane z organizacją IFLA 2017, inicjatywy w zakresie organizacji konferencji satelickich poprzedzających Kongres, zgłoszenia prezentacji SBP na Kongres: J. Pasztaleniec-Jarzyńskiej do sesji poświęconej stowarzyszeniom, A. Sztajerwald na warsztaty dot. osób autystycznych w bibliotece,
2. udział w Kongresie IFLA: 2015r. w Kapsztadzie (E. Stefańczyk, J. Pasztaleniec-Jarzyńska). 2016 r. w Columbus/Ohio, 13-19.08 (E. Stefańczyk, J. Pasztaleniec-Jarzyńska, J. Golczyk) i podpisanie umowy w imieniu Komitetu Narodowego na realizację Kongresu IFLA 2017 we Wrocławiu,
3. wyjazd J. Pasztaleniec-Jarzyńskiej i Magdaleny Gomułki (okręg w Katowicach) w dn. 14-16 grudnia 2016 r. do Hagi na zaproszenie IFLA, w ramach programu Rzecznictwo na rzecz Bibliotek,
4. współpracę z IAML: udział przedstawicieli Sekcji Bibliotek Muzycznych SBP w posiedzeniach IAML w Wiedniu (lipiec 2013 r), w Brukseli (7-8. 03. 2014 r.) Antwerpii (13-

18. 07. 2014 r.) oraz przewodniczącej IAML Barbary Dobbs Mackenzie w Jubileuszu 50. Sekcji Bibliotek Muzycznych (23-24.09. Warszawa 2014 r.); w Nowym Jorku (21 czerwca 2015 r.), w Rzymie (3-8 lipca 2016 r.). Przewodniczący Sekcji, S. Hrabia został wybrany Przewodniczącym IAML na kadencję 2017-2021.

5. udział Sylwii Błaszczyk w warsztatach w ramach programu Rzecznictwo na rzecz bibliotek – wyjazd finansowany przez IFLA (Madryt, 5-6.07.2017),

6. w ramach porozumienia z Ambasadą Nigerii i Nigeryjskim Stowarzyszeniem Bibliotekarzy zorganizowanie wizyty studyjnej w Polsce przedstawiciela NSB (23-29.04.2014) i spotkania z członkami ZG SBP oraz wizyty w bibliotekach krakowskich. Ewa Kobierska-Maciuszko uczestniczyła w Zjeździe Stowarzyszenia Bibliotekarzy Nigeryjskich (czerwiec 2013 r.)

7. aktualizacje w angielskiej wersji portalu sbp.pl.

Cel strategiczny III. Integracja środowiska i zwiększenie prestiżu zawodu bibliotekarza

Cel szczegółowy III.1. Doskonalenie form komunikacji SBP ze środowiskiem z wykorzystaniem nowych technologii

W minionej kadencji kontynuowano prace nad rozwojem portalu SBP, który jest podstawowym kanałem informacji i komunikacji ze środowiskiem bibliotekarskim. Podjęto prace związane z wprowadzaniem sprzedaży elektronicznej artykułów z czasopism, sprzedaży e-booków, uruchomienia wypożyczalni Ibuk, a także nad modernizacją (nowym wizerunkiem) strony graficznej portalu.

W 2016 r. średnio miesięcznie, portal sbp.pl odwiedzało 10560 użytkowników; podczas 22000 wejść dokonano 93130 odsłon.

Prowadzono m.in. działania zgodnie z opracowaną i wdrożoną strategią rozwoju portalu:

- SBP jako członek-współzałożyciel Koalicji Otwartej Edukacji udostępnia treści umieszczone na portalu sbp.pl na zasadach otwartej licencji,
- pozyskiwano granty i dotacje na rozwój portalu sbp, np. grant z MKiDN „Wsparcie bibliotek w zakresie tworzenia stron internetowych i edukacji informacyjnej”, który umożliwił budowę na portalu narzędzi e-learningowych; przeprowadzenie 2 szkoleń stacjonarnych dla 40 bibliotekarzy dotyczących tworzenia stron www bibliotek oraz 2 on-line (40 uczestników); opracowanie podręcznika na ten temat; w ramach grantu uzyskanego z Narodowego Centrum Kultury pt.: „ICT w upowszechnianiu dóbr kultury w bibliotekach” - zrealizowano 2 bezpłatne kursy e-learningowe dot. wykorzystania wybranych aplikacji i narzędzi Web 2.0 do kreatywnego tworzenia materiałów utrwalających i promujących kulturę najbliższego regionu; w ramach

grantu z Fundacji Batorego „Bibliotekarzu zaprzyjaźnij się z osobą z autyzmem” opracowano stronę zadania (posadowioną na sbp.pl), zamieszczanie informacji o postępie zadania w newsach, newsletterze, na fb, opracowano identyfikację wizualną.

- obsługa e-sklepu Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, w tym uruchomienie narzędzi umożliwiających zamawianie e-booków, elektronicznych artykułów z czasopism wydawanych przez SBP,
- prowadzenie serwisu stron programów realizowanych przez SBP, np. „650 lat w służbie książki”, „Wizyta za jeden uśmiech – przyjeźdź, zobacz, działaj”, *Tydzień Bibliotek*, uruchomienie polskiej strony IFLA 2017, strony Jubileuszu 100-lecia SBP.
- kontynuowanie kampanii promocyjnej portalu (ulotki, banery, buttony zawarcie porozumień na realizację usług reklamowych).
- prowadzenie profilu na facebooku i twitterze,
- wydawanie newslettera,

Cel szczegółowy III.2 Kreowanie pozytywnego wizerunku SBP

Przeprowadzono konkursy SBP umacniające jego wizerunek w środowisku: Nagrodę Naukową SBP im. Adama Łysakowskiego oraz Nagrodę Młodych SBP im. prof. Marii Dembowskiej.

Zarząd Główny, na wniosek Komisji Nagrody Naukowej SBP, która zarekomendowała 11 prac, przyznał Nagrody Naukowe SBP im. A. Łysakowskiego następującym publikacjom: w 2014 r. w kategorii „Prace o charakterze teoretycznym, metodologicznym, źródłowym” praca M. W. Kolasy *Historiografia prasy polskiej (do 1918 r.). Naukometryczna analiza dyscypliny*; w kategorii „Prace o charakterze dokumentacyjno—informacyjnym” praca A. Firlej-Buzon *Druki ulotne i okolicznościowe jako źródła do badań dziejów kultury Dolnego Śląska lat 1945-1956*; w kategorii „Podręczniki akademickie” praca A. Mierzeckiej-Szczepeńskiej *Badania zachowań informacyjnych*; w kategorii „Prace o charakterze praktyczno-wdrożeniowym” praca autorstwa J. Woźniak-Kasperek, T. Głowackiej, A. Bober, D. Patkaniowskiej, B. Majchrowskiej, G. M. Wilczyńskiej, P. Ćwikowskiego *Katalogowanie w języku haseł przedmiotowych KABA. Podręcznik*; w 2015 r. A. Matczuk za pracę *Polskie bibliografie nauk humanistycznych i społecznych do roku 1989: historia i metodyka*, M. Cyrklaff za pracę *Biblioterapia w edukacji z zakresu profilaktyki uzależnień i promocji zdrowia*; D. S. Kotuła za pracę *Wstęp do Open Source*; w 2016 r. Ewa Głowacka za pracę *Kultura oceny w bibliotekach. Obszary, model i metody badań jakości zasobów oraz usług biblioteczno-informacyjnych*, Małgorzata Korczyńska-Derkacz za pracę

Kronika Państwowego Instytutu Książki (1945-1949), Dorotę Siwecka za pracę *Światowy model informacji bibliograficznej: programy i projekty (1950-2010)*, Marzenę Świgoń za pracę *Dzielenie się wiedzą i informacją: specyfika nieformalnej komunikacji w polskim środowisku akademickim*, w 2017 r. praca *Nauka o informacji* pod. Redakcja Wiesława Babika, *Multimedia w komunikacji, czytelnictwie i życiu kulturalnym osób z dysfunkcją słuchu* Bronisławy Woźniczki-Paruzel.

W 2014 r. w konkursie Nagroda Młodych SBP im. prof. Marii Dembowskiej uhonorowano pracę Łukasza Kołodziejczyka *Prywatność w Internecie: postawy i zachowania dotyczące ujawnienia danych prywatnych w mediach społecznych*. Wyróżnienia przyznano Wojciechowi Trembowieckiemu za pracę *Algorytmy generowania cyfrowych wtórników dokumentów bibliotecznych i ich wersji prezentacyjnych. Analiza i ocena zastosowania praktycznego w polskich bibliotekach*, Dorocie Łajce za pracę: *Wydawnictwa i programy Teatru im. St. Ignacego Witkiewicza w Zakopanem w latach 1985-2010*; w 2016 r., Jakubowi Maciejowi Łubockiemu za pracę *Okladka jako część dokumentu na przykładzie płyty gramofonowej* (I nagroda), Magdalenie Zych za pracę *Przekaz symboliczny i podejście User Experience na przykładzie serwisów internetowych teatrów krakowskich* (II nagroda), Aleksandrze Janiak za pracę *Reklama książki dla dzieci i młodzieży w Polsce i za granicą* (wyróżnienie).

Kreowaniu pozytywnego wizerunku SBP służyło także opracowanie ankiet ewaluacyjnych dot. warsztatów organizowanych przez SBP, które były dystrybuowane wśród uczestników; zebrano ponad 1000 opinii i wniosków, które następnie wykorzystano przy planowaniu tematyki kolejnych warsztatów i doborze trenerów.

Na portalu sbp.pl prowadzono kampanię wśród członków SBP i pracowników bibliotek na rzecz 1% dla SBP, uzyskane środki przeznaczono na rozwój platformy Stowarzyszenia i dofinansowanie wydawania czasopism.

Cel szczegółowy III.3 Działania na rzecz zwiększenia liczby członków SBP

Jedną z form aktywizacji członków SBP, zwłaszcza przed 35 rokiem życia, stała się organizacja ogólnopolskiego zjazdu młodych bibliotekarzy (Forum Bibliotekarzy). W 2013 r. SBP zorganizowało VIII Forum Młodych Bibliotekarzy, które odbyło się 12-13 września w WBP w Olsztynie przy współpracy Zarządu Okręgu Olsztyńskiego SBP, Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Olsztynie, Instytutu Książki i MAK+. W Forum uczestniczyło ponad 200 osób; w 2014 r. we współpracy z Zarządem Oddziału SBP w Gorzowie Wielkopolskim zorganizowano 9 Forum Młodych Bibliotekarzy pt.: „Biblioteka – przystań bez granic” (18-

19.09), w którym uczestniczyło ponad 100 osób; w 2015 r. we współpracy z Zarządem Oddziału SBP w Warszawie, BN, BUW, BG Politechniki Warszawskiej zorganizowano 10 Forum Młodych Bibliotekarzy pt.: „Zakochaj się w bibliotece” (17-18.09), w którym uczestniczyło ponad 140 osób; w 2016 r. we współpracy z Zarządem Oddziału SBP w Opolu, WBP w Opolu i MBP w Opolu zorganizowano 11 Forum Młodych Bibliotekarzy pt.: „W bibliotece wszystko gra” (15-16.09), w którym uczestniczyło ponad 100 osób.

W ciągu całej kadencji realizowano zapisy regulaminu ulg i bonusów dla członków SBP (utrzymano 10% ulgi w opłatach za udział w konferencjach, seminariach, warsztatach oraz na zakup wydawnictw SBP).

Cel szczegółowy III.4 Działania na rzecz zwiększenia społecznego prestiżu zawodu bibliotekarza

Poszczególne okręgi poprzez oddziały i koła prowadziły pozyskiwanie nowych członków. Na szczególne wyróżnienie zasługuje działalność w okręgu warmińsko-mazurskim oraz wzrost liczby kół w okręgu mazowieckim.

Nową formą działań integracyjnych ZG było zorganizowanie w 2011 r. po raz pierwszy ogólnopolskiego konkursu na najbardziej cenionego bibliotekarza – Bibliotekarz Roku 2010. Konkurs został wpisany do kalendarza wydarzeń związanych z obchodami „Dnia Bibliotekarza i Bibliotek”, programem promocji książek i czytelnictwa, oraz skorelowany z regionalnymi konkursami „Bibliotekarz Roku”, organizowanymi przez niektóre struktury terenowe SBP, czy wojewódzkie biblioteki publiczne. Zgodnie z regulaminem konkurs przebiega dwuetapowo: etap I - wybory „Bibliotekarza Roku” danego województwa, przeprowadzone przez zarządy okręgów, etap II - głosowanie internetowe na portalu uzupełnione od 2016 r. głosowaniem kapituł w okręgach. Informacje o konkursie były szeroko reklamowane zarówno na portalu sbp.pl jak i w czasopismach.

Zorganizowano kolejne edycje ogólnopolskiego konkursu „Bibliotekarz Roku”. Laureatami zostali: IV edycji („Bibliotekarz Roku 2013”) - Renata Pańska, kierownik Filii nr 1 Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej Strzeleckiego Ośrodka Kultury w Strzelcach Opolskich; V edycji („Bibliotekarz Roku 2014”) - Witold Gagacki z Miejskiej Biblioteki Publicznej im. W. Kętrzyńskiego w Kętrzynie; VI edycji („Bibliotekarz Roku 2015”) - Marta Kryś z Miejskiej Biblioteki Publicznej w Gliwicach, VII edycji („Bibliotekarz Roku 2016”) - Urszula Kopeć-Zaborniak z Miejskiej Biblioteki Publicznej w Cieszanowie.

Popularyzowano postacie (sylwetki, dorobek) znanych bibliotekarzy poprzez artykuły i wywiady w czasopismach „Bibliotekarz”, „Poradnik Bibliotekarza”.

Cel szczegółowy III.5 Działania SBP na rzecz integracji zawodowej środowiska bibliotekarzy

Przedstawiciele ZG SBP uczestniczyli w różnych imprezach lokalnych, spotkaniach środowiskowych, podczas których najbardziej zasłużonym bibliotekarzom wręczono medale i odznaki SBP; medalem „W Dowód Uznania” uhonorowano 93 osoby i 4 instytucje, zaś „Odznakę Honorową SBP” otrzymało 31 osób, Medal Bibliotheca Magna Perennisque (3 instytucje). Przewodnicząca SBP skierowała też kilkadziesiąt listów okolicznościowych do zasłużonych bibliotekarzy odchodzących na emeryturę, dyrektorów bibliotek, szkół itp.

Cel strategiczny IV: Zwiększenie dostępu bibliotekarzy do różnych form kształcenia i doskonalenia zawodowego

Cel szczegółowy IV.3. Wspieranie edukacji

1. Działalność wydawnicza w zakresie bibliotekarstwa, informacji naukowej i dziedzin pokrewnych

Kształceniu i doskonaleniu zawodowemu bibliotekarzy oraz upowszechnianiu dobrych praktyk bibliotekarskich służy działalność Wydawnictwa SBP – największej w kraju oficyny wydawniczej w zakresie bibliotekarstwa i informacji naukowej. Działalność ta jest z ramienia ZG nadzorowana przez Radę Programową Wydawnictwa SBP, którą kieruje prof. dr hab. Dariusz Kuźmina (UW). W okresie sprawozdawczym regularnie ukazywały się zarówno czasopisma naukowe punktowane – kwartalnik „Przegląd Biblioteczny” (red. naczelna prof. dr hab. Barbara E. Zybert), półrocznik „Zagadnienia Informacji Naukowej” – red. naczelna prof. dr hab. Barbara Sosińska-Kalata, jak i miesięczniki „Poradnik Bibliotekarza” pod redakcją Jadwigi Chruścińskiej oraz „Bibliotekarz” pod redakcją Elżbiety Stefańczyk. Atrakcyjność „Poradnika Bibliotekarza” podnosił dodatek tematyczny „Świat książki dziecięcej” pod redakcją Ewy Grudy.

W analizowanym okresie ogółem ukazało się blisko 80 książek (z serii: Nauka-Dydaktyka-Praktyka – 35 tytułów, Biblioteki -Dzieci-Młodzież – 3, Biblioteczka Poradnika Bibliotekarza – 8, Literatura dla dzieci i młodzieży. Studia – 9, Propozycje i Materiały - 8, Bibliotekarze polscy we wspomnieniach współczesnych – 2, poza serią - 6 . Do najważniejszych publikacji dla środowiska bibliotekarskiego należy uznać „Bibliotekarstwo” pod red. A. Tokarskiej oraz „Naukę o informacji” pod red. W. Babika. Dużym zainteresowaniem cieszyły się także: „Komunikacja naukowa w środowisku cyfrowym.

Badania, zasoby, użytkownicy” pod red. Agnieszki Korycińskiej-Huras i Małgorzaty Janiak; „Jak korzystać z Web 2.0 w każdej bibliotece? (autor Marta Tyszkowska), „Warto mieć w bibliotece. Książki dla dzieci 2010-2014” (G. Lewandowicz-Nosal, A. Krawczyk, K. Kujawa, Z. Porzuczek), „Megabiblioteki” pod red. B. E. Zybert, Doroty Pietrzakiewicz; „Aplikacje mobilne nie tylko w bibliotece” (G. Gmiterek, S. Kotuła) oraz „Antyprzewodnik, czyli jak nie należy używać komputera w małej bibliotece” (A. Radwański).

Kontynuowano procesy digitalizacyjne czasopism i książek ukazujących się w serii Nauka–Dydaktyka–Praktyka oraz poza seriami (zbiory cyfrowe udostępnione są w Bibliologicznej Bibliotece Cyfrowej UW oraz w Archiwum Cyfrowym SBP na portalu sbp.pl).

Dorobek Wydawnictwa i jego oferta prezentowane były na Forach Młodych Bibliotekarzy, konferencjach, m.in. we Wrocławiu, Bydgoszczy, Szczecinie, a także podczas targów książki w Warszawie, Krakowie. Zawarto ponadto umowy barterowe na promocję naszych książek m.in. w wydawnictwach: Murator Expo, Wydawnictwo dr Joseph Bauer, Biblioteką Analiz.

2. Organizowanie konferencji, seminariów i warsztatów

Podstawowymi formami działalności edukacyjnej i doskonalenia zawodowego bibliotekarzy oraz pracowników informacji naukowej, były konferencje, seminaria, warsztaty, które Zarząd Główny organizował we współpracy z sekcjami, komisjami, strukturami terenowymi SBP, bibliotekami wszystkich rodzajów, uczelniami, fundacjami, placówkami opiniotwórczymi. W okresie sprawozdawczym odbyło się łącznie 134 (24 konferencje i seminaria, 110 warsztatów) tego typu przedsięwzięć: w 2013 r. – 15 (5 konferencji i seminariów; 10 warsztatów), w 2014 – 31 (odpowiednio 6;25), w 2015 r. – 40 (7;33, w tym 29 stacjonarnych, 4 e-learningowe), w 2016 r. –36 (5; 31, w tym 28 stacjonarnych, 3 e-learningowe), w 2017 r. 12 (1; 11), których tematyka dotyczyła najistotniejszych zagadnień współczesnego bibliotekarstwa. Łącznie, we wszystkich przeprowadzonych formach, udział wzięło ok 2 500 osób.

Konferencje organizowane przez ZG SBP miały często charakter cykliczny, np. w przypadku Forum Młodych, które w 2016 roku zorganizowano w Opolu ph. *W bibliotece wszystko gra* było jedenastym z cyklu spotkaniem, czy automatyzacji bibliotek, które w 2015 r. odbyło się po raz siódmy, tym razem we Wrocławiu pod hasłem *Biblioteki nowej generacji – nowoczesne narzędzia, usługi, obszary współpracy*, lub też architektury i wyposażenia bibliotek – trzecia z tego cyklu konferencja ph. *Nowe realizacje w latach 2011-2014* odbyła

się w Poznaniu w 2014 r. Inne miały charakter jednostkowy, np. konferencja naukowa *Bibliotekarz uwolniony – deregulacja czy degradacja* organizowana z Książnicą Podlaską w 2013 r., *Czytamy i uczymy czytać. Współczesna książka dla dzieci i młodzieży* (2013), *Dokumenty życia społecznego w badaniach i społeczne ich wykorzystanie* organizowane z Dolnośląską Biblioteką Publiczną we Wrocławiu w 2016 r., Archiwa muzyczne i spuścizny kompozytorskie w zbiorach bibliotek polskich (2016), *Działalność instrukcyjno-metodyczna w bibliotekach publicznych – nowe wyzwania* organizowana z WiMBP w Bydgoszczy (2017).

Warsztaty, które są coraz częstszą formą zdobywania nowych umiejętności, doskonalenia zawodowego były ważnym elementem w pracy edukacyjnej i szkoleniowej ZG SBP skierowanej zarówno do pracowników ze stażem pracy, jak i nowo zatrudnionych w bibliotekach. Należy zwrócić uwagę na zakres przedmiotowy warsztatów, począwszy od problemów warsztatowych bibliotek, np. aktywne formy pracy z czytelnikiem, lato w mieście, kancelaria i archiwum zakładowe, języki informacyjno-wyszukiwawcze po tematy ujmujące bibliotekę, jako nowoczesną, stale zmieniającą się instytucję kultury. Warto podkreślić, że zakres tematyczny warsztatów systematycznie poszerza się, dostosowując się tym samym do oczekiwań uczestników. Wśród tematyki warsztatów przygotowujących bibliotekarzy do pracy w bibliotekach spełniających standardy nowoczesnych instytucji dużym powodzeniem cieszyły się: ochrona danych osobowych w bibliotece i rola ABI w świetle nowych przepisów; tworzenie stron internetowych i bloga bibliotecznego, prez.com- tworzenie nieszablonowych prezentacji w środowisku informacyjnym, prawo autorskie, psychospołeczne funkcjonowanie w zawodzie bibliotekarza, biblioterapia, obsługa czytelników niepełnosprawnych.

Pozostałe formy aktywności Zarządu Głównego

W ramach zadań statutowych Biuro prowadziło: obsługę administracyjną władz SBP i jego struktur, obsługę finansową działalności statutowej, organizację konferencji, seminariów, warsztatów afiliowanych przez Zarząd Główny oraz poszczególne jego ogniwa; obsługę portalu sbp.pl. W zakresie upowszechniania wiedzy o działalności Stowarzyszenia, Biuro zredagowało kolejne numery „Biuletynu Informacyjnego ZG SBP”, „Newslettera”. Bieżące informacje o działalności Stowarzyszenia prezentowane były także na portalu sbp.pl oraz w „Przeglądzie Bibliotecznym” i „Bibliotekarzu”. Biuro prowadziło regularną dystrybucję książek i czasopism, a także kolportaż materiałów informacyjnych SBP (ulotki, plakaty, oferta wydawnicza) oraz plakatów Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich i Tygodnia Bibliotek.

Kontynuowano prace dot. budowy Bazy Członków SBP; powołano Zespół ds. bazy, określono zasady dostępu do bazy i aktualizacji danych, powołano nowych administratorów bazy (oddziałowych), wprowadzano informacje o składkach członkowskich. Warto zauważyć także podejmowane prace archiwizacyjne dot. dokumentów Stowarzyszenia. Zespół ds. Archiwum SBP opracował i przekazał zarządom okręgów do stosowania: instrukcję w sprawie organizacji i zakresu działania składnicy akt Biura ZG SBP, instrukcję kancelaryjno-archiwalną dla zarządów okręgów, oddziałów i kół SBP, jednolity wykaz akt dla SBP, Opracowano także instrukcję kancelaryjną dla Biura ZG SBP.

W minionej kadencji Biuro ZG SBP realizowało prace w nowych warunkach kadrowych ze zwiększonym zakresem obowiązków (warsztaty, publikacje, obchody jubileuszowe). Na podkreślenie zasługuje zwiększona intensywność ubiegania się o granty i inne środki zewnętrzne umożliwiające realizację zadań statutowych.

Intensyfikowano działania Wydawnictwa SBP w zakresie promocji – położono szczególny nacisk na promocje w bibliotekach: publicznych i naukowych. Zwrócono uwagę na potrzebę promocji w środowiskach uczelnianych związanych z książką, literaturą, np. na wydziałach filologii polskiej, pedagogiki szkół wyższych. Prowadzono bezpośrednią akcję promocyjną poprzez działy instrukcyjno-metodyczne wbp. Zwrócono większą uwagę na publikacje poradnikowe, np. z zakresu projektowania stron internetowych, przygotowania audiobooków, wykorzystania gier planszowych i komiksów, fotografii.

Podjęto starania o podwyższenie liczby punktów dla czasopism naukowych SBP znajdujących się na liście czasopism punktowanych MNiSW. Na opublikowanej w grudniu 2015 r. liście, czasopismo „Zagadnienia Informacji Naukowej” uzyskało znaczne podwyższenie oceny (z 3 do 8 pkt.), zaś „Przegląd Biblioteczny” utrzymał dotychczasową ocenę (7 pkt.).

Zatwierdzono zmiany w regulaminie konkursu Bibliotekarz Roku. Polegają one na wprowadzeniu w II etapie konkursu, obok głosowania internetowego, wybór Bibliotekarza Roku przez profesjonalne jury w okręgach i zsumowanie uzyskanych miejsc przez każdego finalistę. Prowadzono prace nad projektem kursu kwalifikacyjnego dla osób bez wykształcenia bibliotekarskiego.

Podsumowanie kadencji

Mijająca kadencja 2013-2017 Zarządu Głównego SBP charakteryzowała się intensywnością działań, które dają podstawę do pozytywnego podsumowania dotychczasowego dorobku organizacji oraz wytyczenia celów dalszego rozwoju. Główny

nacisk położono na rozwój działalności edukacyjnej i integracyjnej środowiska bibliotekarzy, a także promocyjnej SBP w celu umocnienia dotychczasowej pozycji Stowarzyszenia wśród bibliotek, instytucji centralnych, samorządowych, fundacji a także pozyskania nowych współpracowników i partnerów.

Kontynuowano tematy wyznaczające standardy pracy nowoczesnych bibliotek, np. w zakresie projektu Analiza Funkcjonowania Bibliotek, organizowano konferencje naukowe dotyczące np. automatyzacji bibliotek, nowych obiektów bibliotecznych, działalności środowiskowej i ponadlokalnej bibliotek publicznych, kierunków rozwoju bibliotek naukowych, pedagogicznych. Zwrócono uwagę na potrzebę doskonalenia bibliotekarzy w zakresie obsługi czytelników specjalnych, np. osób z autyzmem, z dysfunkcjami ruchu, mowy i słuchu. Podejmowano działania edukacyjne w formie warsztatów, których celem było stałe podnoszenie kompetencji i fachowości pracowników bibliotek różnych typów.

Rolę Stowarzyszenia w umacnianiu rangi bibliotek i wizerunku bibliotekarza dostrzegł Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, który w 2017 r. uhonorował SBP Doroczną Nagrodą w dziedzinie upowszechniania kultury. Uroczystość wręczenia Nagrody odbyła się 30 czerwca 2017 r. w Łazienkach Królewskich w Warszawie. Uczestniczyły w niej z ramienia SBP kol. kol.: E. Stefańczyk, J. Pasztaleniec-Jarzyńska, M. Przybysz.

Zakończenie obecnej kadencji wieńczy Kongres IFLA we Wrocławiu (19-25.08.2017) oraz Jubileusz 100-lecia organizacji. Działalność ZG SBP w latach 2013-2017 przyczyniła się do dalszego wzmocnienia wizerunku bibliotek, jako nowoczesnych instytucji kultury, edukacji i nauki, ukazała społeczeństwu bibliotekarzy jako przewodników po świecie informacji, a także wyznaczyła kierunki prac poprzez wdrożenie nowych projektów działania dla bibliotek i bibliotekarzy.

Kończąca się kadencja zamyka okres działalności SBP pod kierunkiem Elżbiety Stefańczyk (2005-2009, 2009-2013, 2013-2017). Jej zaangażowanie społeczne w poprawę warunków funkcjonowania bibliotek, umiejętność i odwaga w podejmowaniu nowych wyzwań, pozyskiwanie partnerów i środków przyniosła efekty w postaci aktywizacji działań Stowarzyszenia, umocnienia wizerunku organizacji w przestrzeni publicznej oraz zawodu bibliotekarza w rozwoju społeczeństwa wiedzy.

Opracowała: dr Barbara Budyńska